

Delft

Delft uitspraak (info / uitleg) is een stad en gemeente in Zuid-Holland in Nederland, gelegen aan de Schie, tussen Den Haag en Rotterdam. Op 31 maart 2015 telde de gemeente Delft 101.022 inwoners (bron: CBS).

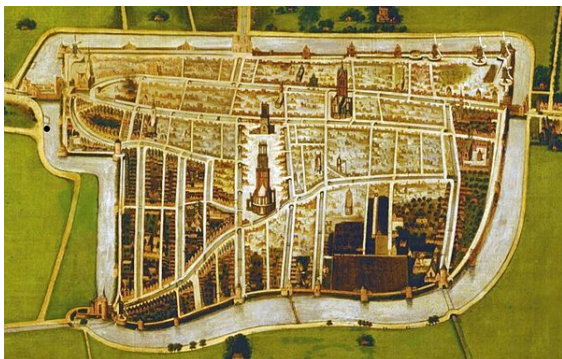
Delft heeft een historische binnenstad, ontwikkelde zich in de 19e eeuw tot industriestad en profileert zich tegenwoordig, met de aanwezigheid van een Technische Universiteit en de onderzoeksinstituten TNO en Deltares, vooral als *Delft Kennisstad* met als slogan *Creating History*.

Binnen de geschiedenis van Nederland is Delft vooral bekend doordat Willem van Oranje er vanaf 1572 heeft geresideerd en er in 1584 werd vermoord. De Oranjes worden sindsdien traditioneel in Delft bijgezet. De bijnaam van Delft is de Prinsenstad. De patroonheilige van de stad is Hippolytus van Rome.

1 Geschiedenis

Delft is ontstaan aan een gegraven waterloop, de 'Delf', en heet daar ook naar; *delven* betekent *graven*. Op de verhoogde plaats waar deze 'Delf' de kreekwal van het dichtgeslibde riviertje de Gantel kruiste, was, vermoedelijk sinds de 11e eeuw, een grafelijke vroonhof gevestigd. Delft was mede hierdoor een belangrijk marktcentrum, wat nog te zien is aan de omvang van het centrale marktplein.

1.1 Vanaf 1246

De stadsbrand van 1536 verwoestte een groot deel van de stad

Graaf Willem II verleende Delft op 15 april 1246 stadsrecht. Handel en nijverheid kwamen er tot grote bloei. In 1389 werd de Delfshavensche Schie naar

de Maas gegraven, aan welks monding de zeehaven Delfshaven werd gebouwd.

Delft was tot de 17e eeuw een van de grote steden van het graafschap (later provincie) Holland. In 1400 had de stad bijvoorbeeld 6.500 inwoners en was zo de derde stad in grootte, na Dordrecht (8.000) en Haarlem (7.000). In 1560 was Amsterdam met 28.000 inwoners uitgegroeid tot de grootste stad, gevolgd door Delft, Leiden en Haarlem, die elk ongeveer 14.000 inwoners hadden.

In 1536 werd een groot deel van Delft in de as gelegd door de grote stadsbrand van Delft.

Prins Willem van Oranje resideerde korte tijd in Delft, in het voormalige Sint-Agathaklooster, dat sindsdien Prinsenhof wordt genoemd. Hij werd er op 10 juli 1584 vermoord door Balthasar Gerards. Op het gebied van de drukkunst nam de stad een vooraanstaande plaats in.

In de stad vestigden zich diverse Italiaanse plateelbakkers die een nieuwe stijl introduceerden. Ook de tapijtindustrie kwam met François Spierinx tot grote bloei. In de 17e eeuw beleefde Delft door de aanwezigheid van een Kamer van de VOC en door de fabricage van (Delfts blauw) een nieuwe bloeitijd.

In 1654 werd een groot deel van de stad verwoest door de Delftse donderslag - de ontploffing van een opslagplaats voor buskruit op de plaats waar zich sindsdien de *Paardenmarkt* bevindt. Op de 'afstand van een kanonskogel' werd een nieuw Kruithuis gebouwd, door architect Pieter Post.

Meerdere kunstschilders waren in de stad actief, zoals Leonard Bramer, Carel Fabritius, Pieter de Hoogh, Gerard Houckgeest, Emanuel de Witte, Jan Steen, en Johannes Vermeer. Reinier de Graaf en Antonie van Leeuwenhoek kregen internationale aandacht voor hun wetenschappelijk onderzoek.

1.2 Vanaf 1672

Vanaf het Nederlandse rampjaar 1672 ging de Delftse economie achteruit. De stad werd overvleugeld door de beide buursteden Den Haag (als bestuurscentrum) en Rotterdam (als havenstad). In Delft bestonden rond 1670 een dertigtal fabrieken, die gedurende korter of langere tijd het plateelbakkersbedrijf hebben uitgeoefend. In 1794 waren er nog tien actief. In de 19e eeuw was er nog maar één plateelbakkerij over: De Porceleyne Fles; dit bedrijf kon als enige blijven bestaan omdat het naast aardewerk ook bakstenen ging produceren.

In 1850 telde de toenmalige gemeente Delft, met een oppervlakte van 5,3 km², 18.642 inwoners.^[1]

Met de slechting van de stadsmuren in de 19e eeuw en de komst van de trein in 1847 werd Delft weer een aantrekkelijke plek voor nieuwe industrieën zoals de Gist- en Spiritusfabriek (later Gist-Brocades, nu onderdeel van DSM), Calvé en Delft Instruments. De oprichting van de Koninklijke Academie (tegenwoordig: Technische Universiteit Delft) in 1842 en het onderzoeksinstituut TNO in 1932, zorgden ervoor dat Delft ook een centrum van techniek en wetenschap werd.

Op 1 januari 1921 werden de aangrenzende gemeenten Vrijenban en Hof van Delft opgeheven en voor een groot deel aan Delft toegevoegd. Hierdoor werd het grondgebied van Delft aanzienlijk uitgebreid.

1.3 Na de Tweede Wereldoorlog

Het eerste deel na de Tweede Wereldoorlog waar in Delft is gebouwd is het gebied tussen het kanaal, de Schie door Delft en de grote weg van Den Haag naar Rotterdam.

In de jaren na 1960 werd Delft fors uitgebreid, vooral in zuidelijke richting. Daar verrezen achtereenvolgens de hoogbouw wijken Poptahof en Voorhof en de iets minder ambitieus opgezette Buitenhof. Vanaf de jaren 80 werd, nog zuidelijker, de wijk Tanthof ontwikkeld. Tanthof-Oost heeft het onoverzichtelijke stratenvanplan. Tanthof-West heeft nog wel dezelfde inrichting als Tanthof-Oost, maar er staan meer grote eengezinswoningen. Om Tanthof bij de stad Delft te betrekken, werd tramlijn 1 naar Tanthof verlengd.

Door de Voorhof en Tanthof is het centrum van Delft als woonstad opgeschoven van de historische binnenstad naar het aan de andere zijde van de spoorlijn gelegen winkelcentrum In de Hoven.

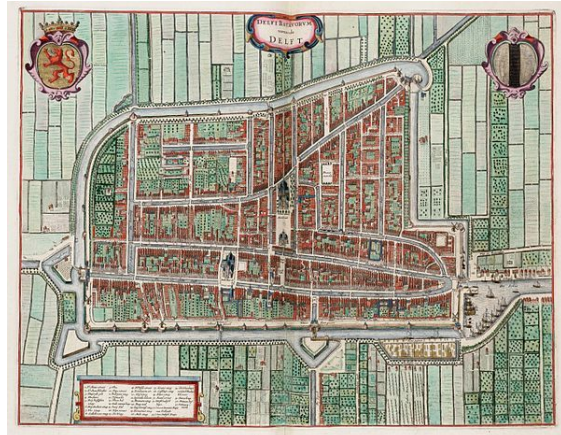
Op 13 mei 2008 brandde de gehele hoogbouw van de faculteit Bouwkunde van de Technische Universiteit Delft binnen 12 uur af. Het onderwijs wordt meer en meer geconcentreerd rondom de TU-campus, zo worden vestigingen van Hogeschool InHolland en de Haagse Hogeschool naast de TU-campus gebouwd.

1.4 Toekomstplannen

Voor de toekomst staat, na de komst van de spoortunnel en het nieuwe station (2015), de herinrichting op stapel van de Spoorzone, een gebied aan de westgrens van de binnenstad dat door het af te breken spoorviaduct al tientallen jaren is verwaarloosd. Blikvanger van dit project is het nieuwe stadskantoor annex spoorwegstation. De nieuwe spoortunnel met het ondergrondse station zijn op 28 februari 2015 in gebruik genomen en sinds eind maart 2015 wordt het viaduct afgebroken. In 2015 moet het stadskantoor af zijn, in 2023 het hele stationsgebied.

Door de bouwactiviteiten van de gemeente zijn er grote financiële tekorten ontstaan in de gemeentebegroting. Delft heeft financiële hulp gevraagd van de provincie Zuid-Holland en het Rijk.^[2] De realisatie van het project heeft de gemeente Delft een verlies van tientallen miljoenen euro opgeleverd.^[3]

2 Wapen en vlag van Delft

Kaart van Delft in 1652 door Blaeu

Het wapen van Delft bestaat uit een zilveren schild met daarin een verticale zwarte balk, vaak afgebeeld met golfjes erin. Deze balk staat voor een gracht ('delft'). Dit eeuwenoude wapen werd in 1816 officieel vastgesteld door de Hoge raad van de Adel.

De gemeentevlag bestaat uit 3 horizontale banen, waarvan de binnenste zwart is en de buitenste wit. De vlag werd pas in 1996 officieel vastgesteld door de gemeenteraad maar werd al eeuwen geleden gebruikt, bijvoorbeeld op de Delftse schepen van de VOC.

Delft is de hoofdplaats van het hoogheemraadschap Delfland. De gemeente maakt deel uit van het kaderwetgebied Haaglanden en de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag.

3 Demografie

Aan de Delftse bevolkingsopbouw valt vooral het aandeel van mannen tussen de 20 en de 30 op. In 2002 was dit aandeel ongeveer 100% hoger dan het Nederlands gemiddelde. Het aandeel mannen tussen 20 en 24 is zelfs bijna 3 maal het landelijk gemiddelde (2014).^[4] Het aandeel van vrouwen in dezelfde leeftijdscategorie was ongeveer 25% hoger dan het landelijk gemiddelde. Oorzaak van deze verschillen is ongetwijfeld de aanwezigheid van de Technische Universiteit Delft die voornamelijk studies aanbiedt die traditioneel populair zijn onder mannen.

4 Bestuurlijke indeling

Topografische gemeentekaart van Delft

Het gedeelte Poptahof (buurten Poptahof-Noord en Zuid), nog wel eens gezien als een aparte wijk, is een onderdeel van de wijk Voorhof (Delft).

De buurt Harnaschpolder is geen wijk, maar onderdeel van de wijk Voordijkshoorn.

Het deel van Delft waar het spoorwegviaduct is vervangen door een ondergrondse tunnel kreeg de naam Nieuw Delft.

5 Stadsbeeld

Luchtfoto van Delft vanuit het noorden

Delft heeft een historische binnenstad. Parallel, en grofweg in noord-zuidrichting, lopen de grachten Oude Delft en Nieuwe Delft. Die laatste is beter bekend als

achtereenvolgens Lange Geer, Koornmarkt, Wijnhaven, Hippolytusbuurt en Voorstraat.

Tussen deze beide grachten in staat, op wat vermoedelijk de oudste bebouwde locatie van de stad is, de Oude Kerk met haar karakteristieke toren. Die toren wordt de 'Oude Jan' genoemd. Nabij de Oude Jan bevinden zich het Gemeenlandshuis van Delfland met een gotische gevel en het Prinsenhof.

Ten oosten van de twee grachten werd de stad in de loop der eeuwen uitgebreid. Aan de Markt, een zeer ruim plein, staat de Nieuwe Kerk met hierin het praalgraf van Willem van Oranje en de Koninklijke grafkelder. De toren van de kerk is de op één na hoogste kerktoren van Nederland. Eveneens aan de Markt, tegenover de kerk staat het Delftse stadhuis, dat door Hendrick de Keyser in 1618-1620 werd gebouwd rondom het oudste gebouw dat Delft tegenwoordig nog heeft: een toren genaamd *het Oude Steen*. Op de Markt staat een standbeeld van Hugo de Groot, de rechtsgeleerde die in 1583 in Delft werd geboren.

De Beestenmarkt is vooral in de zomer het uitgaanscentrum van Delft, maar ook op andere plekken nabij de Markt bevinden zich volop horecagelegenheden - met name op de route Burgwal, Brabantse Turfmarkt, Kromstraat, Markt, Nieuwstraat.

6 Bezienswaardigheden

Het Stadhuis aan de Markt

6.1 Monumenten

Voor rijksmonumenten, gemeentelijke monumenten, en oorlogsmonumenten in de gemeente, zie:

- [Lijst van rijksmonumenten in Delft](#)
- [Lijst van gemeentelijke monumenten in Delft](#)
- [Lijst van oorlogsmonumenten in Delft](#)

De Oude Kerk

Voldersgracht

6.2 Kunst in de openbare ruimte

In de gemeente Delft zijn diverse beelden, sculpturen en objecten geplaatst in de openbare ruimte, zie:

- Lijst van beelden in Delft

6.3 Monumentale gebouwen

- Stadhuis van Delft
- Waag (Delft)

De Oostpoort

Het voormalige Legermuseum

- Oostpoort, stadspoort uit circa 1400
- Gemeenlandshuis
- Meisjeshuis
- Sint-Barbaraklooster
- Het Wapen van Savoyen
- DSRV Laga
- Koornbeurs, vroegere vleeshal
- Kruithuis
- Molslaan 104
- Molen De Roos

De Nieuwe Kerk

Het Hofje van Pauw

- Sint-Huybrechtstoren
- Watertoren Delft
- Rietveldse Toren

6.4 Kerken en andere religieuze bouwwerken

- Genestetkerk
- Maria van Jessekerk
- Nieuwe Kerk met het praalgraf Willem van Oranje en de Grafkelder van Oranje-Nassau
- Oud Katholieke kerk aan het Bagijnhof

- Oude Kerk
- Sultan Ahmed Moskee
- St. Hippolytuskapel
- Synagoge
- Vredeskerk of Sacramentskerk
- Zuiderkerk

Zie ook kerken in Delft voor een overzicht van alle kerken

6.5 Hofjes

Er zijn in Delft vier hofjes over van de zeven die de stad ooit rijk was. Dit zijn het hofje van Gratie, hofje van Pauw, het Klauwshofje, het Hofje van Almonde. Daarnaast zijn er ook moderne hofjes zoals het Huigh de Groothof.

6.6 Beschermd gezichten

Delft kent vier beschermd stadsgezichten:

- Rijksbeschermd gezicht Delft
- Rijksbeschermd gezicht Delft - Agnetapark
- Rijksbeschermd gezicht Delft - Nieuwe Plantage
- Rijksbeschermd gezicht Delft - TU-wijk

6.7 Overige bezienswaardigheden

- Agnetapark
- Bagijnnetoren
- Botanische Tuin TU Delft
- Markt
- Oostpoort
- Prinsenhof

6.8 Straten, lanen, grachten, pleinen en parken

- Aboretum Heempark
- Beestenmarkt
- Camaretten (plein)
- Doelenplein
- Gasthuislaan

- Kantoorgracht
- Kolk en de Annastraat
- Nieuwe Delft (gracht)
- Nieuwe Plantage
- Oude Delft (gracht)
- Phoenixstraat
- Rietveld (gracht)
- Voorstraat
- Vrouwjutenland (gracht)
- De Verversdijk]]

7 Cultuur

Delft kent door haar status als studentenstad en historische stad een keur aan culturele evenementen en gelegenheden. Een recente ontwikkeling in het uiterlijk van Delft is de voltooiing in maart 2005 van de herinrichting van het Zuidpoortgebied aan de zuidkant van de binnenstad, dat met de aanwezigheid van theater, megabioscoop en biblio-/media-/artotheek het cultuurcentrum van Delft wordt genoemd.

In de oude Lijm- en Gelatinefabriek aan de Rotterdamseweg is “Lijm en Cultuur” gevestigd. Dit culturele centrum omvat een evenemententerrein en diverse gebouwen voor grote en middelgrote evenementen. In de kantoorpanden zijn oefenruimten aanwezig.

7.1 Delfts blauw

Bioscoopjournaal uit 1976. Aandacht voor het maken van Delfts blauw aardewerk en (vanaf 1:40) de Oude Kunst- en Antiekbeurs in Delft.

Het aardewerk van Delft, het Delfts blauw, is erg bekend. Het is nu nog te zien bij de aardewerkfabrieken De Porceleyne Fles en De Delftse Pauw. Naast de Nieuwe Kerk

zijn bovendien twee kleine aardewerkateliers te bezoeken.

7.2 Musea

- Koninklijke Porceleyne Fles
- Kunstaardewerkfabriek De Delftse Pauw
- Legermuseum (tot januari 2013)
- Museum Lambert van Meerten
- Museum Paul Tétar van Elven
- Museum Nusantara (tot januari 2013)
- Science Centre Delft en Mineralogisch-Geologisch Museum
- Stichting Gereedschap Museum Mensert
- Tabaks Historisch Museum
- Stedelijk museum Prinsenhof
- Vermeer Centrum Delft
- Medisch en Farmaceutisch Museum “De Griffioen”

7.3 Bioscopen

Delft heeft twee bioscopen:

- Filmhuis Lumen met twee zalen. Sinds 1996 gevestigd aan het Doelenplein. Lumen neemt nog tot 1 maart 2015 deel aan het samenwerkingsverband Cineville.^[6] De bioscoop is voortgekomen uit het voormalige *Filmhuis* aan de Kromstraat en is daarmee erfgenaam van de Nederlandse filmhuiscultuur, met een grotere nadruk op kunstfilms dan op publieksfilms.
- Pathé, Pathé Delft met zeven zalen. Sinds 2006 gevestigd in het cultuur-/winkelcentrum Zuidpoort.

7.3.1 Voormalige bioscopen

- *Floratheater* tegenover het Doelenplein - In de jaren zestig een erotisch filmtheater. Tegenwoordig incidenteel in gebruik als theater of feestzaal.
- *Delfia* aan de Binnenwatersloot - Gebouwd aan het begin van de jaren 80, vervanging van een eerdere Delfia-bioscoop aldaar. Gesloten in 2006, toen de MustSee open ging.

- **Servicebioscoop Merral** - Twee zalen. Sinds 1949 gevestigd aan de **Voldersgracht**. Aanvankelijk heette de bioscoop **City**, tot hij - na een korte periode van sluiting - in 1989 werd omgevormd tot de servicebioscoop **Apollo**. Sinds het najaar van 2006 heette de bioscoop **Merral**, de naam van de keten van Nederlandse servicebioscopen waartoe de bioscoop behoort. In de zaal mocht **gerookt** worden, behalve bij een kindermatinee. De bioscoop sloot in 2007.
- **Studio D** aan de zuidkant van de Oude Delft - Het oudste filmtheater van Delft. In de jaren 20 begonnen als **Luxor**, al snel hernoemd tot **Roxy** en in 1968 tot **Studio D**. Sinds 2001 is de functie van bioscoop verdwenen en is het pand verbouwd tot onderkomen van de studentenvereniging **C.S.R.**.
- Ook in het rond 1990 afgebrande theater **de Stadsdoelen** werden vanaf de jaren 20 regelmatig films vertoond. Op de plek van de Stadsdoelen is nu onder andere Filmhuis Lumen gevestigd dat tot 1996 was gevestigd in de Kromstraat.

7.4 Theaters en concertzalen

- **Theater de Veste** in het Zuidpoortgebied. Dit is de stadsschouwburg met ruim 500 zitplaatsen. Het theater werd in 1995 geopend als vervanging voor de afgebrande **Stadsdoelen** en het kleinere **Waagtheater** aan de Markt.
- **Flora theater** aan de Verwersdijk tegenover het Doelenplein - In 1894 gebouwd als muziektheater van de Katholieke Volksbond. Rond 1925 verbouwd tot bioscoop in **Art deco** stijl. Na de tweede wereldoorlog vervallen, uiteindelijk tot pornobioscoop. In 1984 in particulier bezit gekomen, weer in gebruik genomen als theater, terwijl het in fasen wordt gerestaureerd. Delen van het Art deco interieur uit de jaren twintig (o.a. de mahoniehouten toneellijst) zijn nog prominent aanwezig.
- **Microtheater** naast de Nieuwe Kerk - Onderkomen van de amateur-theatervereniging **de Flits**
- **Rietveld Theater** aan het Rietveld 49 (voorheen Max. Theater en daarvoor Maccus Theater) - profileert zich als eerste Doe-Het-Zelf Theater in Nederland en wordt geëxploiteerd door de Stichting Theater-netwerk Delft
- **Falie Begijnhof Theater** ook aan het Rietveld, in hetzelfde gebouw als het Rietveld Theater. - Thuisbasis van het Delfts Toneel Gezelschap (DTG). Het theater is ook te huur voor (amateur) toneelverenigingen zonder eigen theater.
- **Pathé Delft**, voorheen **Mustsee** - de bioscoopzalen worden sinds 2007 ook gebruikt voor doorgave van (live) opera- en balletvoorstellingen.

7.5 Evenementen

Grotere Delftse cultuurevenementen en -festivals die een zekere traditie kennen:

Taptoe (1964)

Popfestival Westerpop

- **Taptoe Delft** - Van 1954 tot 1974 had deze militaire taptoe op de Markt landelijke bekendheid. Het evenement raakte, door het militaire karakter, in de jaren zeventig omstreden en verhuisde naar Breda. In 1996 keerde de Delftse editie als showkorpsenfestival terug. Sinds 1999 wordt het weer tweejaarlijks in september georganiseerd.
- **Jazz Festival Delft** in augustus - Vindt sinds 1985 plaats op diverse locaties in de binnenstad.

- De *Mooiweerspelen* in juni - Straattheater op diverse locaties in de binnenstad. De eerste editie vond plaats in 1988.
- *Car Art festival* - Ieder tweede weekend van september vindt het Car Art festival plaats. Hierbij gebruiken kunstenaars de auto als voertuig van hun kunsten. Met een tentoonstelling, een drive-inbioscoop en diverse optredens.
- *Wolpop* - In de jaren tachtig werd dit pop-/cultuurfestival drie maal georganiseerd door leden van *Menschen Vereniging Wolbodo*. Na jaren van stilte werd het in 2005 nieuw leven ingeblazen. De editie van 2009 vindt plaats op 16 mei, rondom het Doelenplein, in de binnenstad van Delft.
- *Westerpop* - Gratis popfestival in augustus. Voortgekomen uit een buurtfestival in de wijk Westerkwartier, dat in 1989 voor het eerst werd georganiseerd. Vanaf 1996 is het festival grootser opgezet en vindt het plaats nabij het station, op het sportterrein bij het Grotius College.
- *Delft Chamber Music Festival* - Kamermuziekfestival in de Van Mandelezaal van het Prinsenhof. De eerste editie vond plaats in 1997.
- *Bluesfestival Delft* in februari - Vindt sinds 1998 plaats op diverse locaties in de binnenstad.
- *Lichtjesavond* - Activiteiten rondom het ontsteken van de kerstverlichting in de binnenstad. Wordt sinds 1998 georganiseerd.
- *Boekenbende* - Gratis kinderboekenfestival in het najaar tegelijk met de Kinderboekenweek. Sinds 2000 trekt dit jaarlijkse festival meer dan 8000 bezoekers.
- *Schaatsbaan* op de Beestenmarkt - in december/januari (sinds 2001).
- *Skatejam Delft* - Gratis muziek-/skatefestival dat sinds september 2003 op de Internationale Autovrije Dag wordt georganiseerd op skatepark *De Middenberm*. Inmiddels trekt het evenement jaarlijks ruim 7000 bezoekers.
- *Nyama Wereldculturenfestival* - Multicultureel festival op het Doelenplein en de Markt. Wordt sinds 2004 in de zomer gehouden.
- *Dichter bij de bar* - Poëziefestival in oktober/november. Wordt sinds 2005 georganiseerd in diverse cafés in de binnenstad.
- *OWee* - Ontvangstweek van de eerstejaars studenten. Hierbij wordt de Delftse binnenstad overspoeld met studenten en houden de studentenverenigingen open huis.
- *IO-Festival* - Het grootste non-profitstudentenfestival van Nederland. Elk jaar vindt in de faculteit Industrieel Ontwerpen van de TU Delft dit evenement plaats. Op verschillende podia staan een aantal bekende en minder bekende artiesten die voor 2000 bezoekers hun kunsten vertonen.
- *Delft Fringe* - multi-disciplinair theaterfestival gebaseerd op het wereldwijde concept dat ontstaan is in *Edinburgh*. Onder het motto "Theater waar je het niet verwacht" wordt het festival sinds 2011 in de Delftse binnenstad georganiseerd; in 2012 trokken 65 optredende artiesten en groepen, met 225 voorstellingen op 45 locaties bijna 4000 bezoekers. In 2013 vonden 500 voorstellingen plaats op 60 locaties en verzorgd door 130 theatergroepen.
- *Aangeschoten Wild* - Muziek- en cultuurfestival dat sinds 2009 in het begin van het voorjaar plaatsvindt op het evenemententerrein 'Lijm en Cultuur'. Het festival biedt ruimte voor circa 1200 bezoekers.
- *Delft Serveert* - Culinaire 3 daags festival dat sinds 2012 jaarlijks georganiseerd wordt door de lokale horeca. Het festival biedt ruimte voor circa 900 bezoekers.

7.5.1 Voormalige evenementen

- *Delftdag* - in de periode ca. 1985 - 2000 werd jaarlijks, rond augustus, Delftdag gevierd. Op diverse locaties werden evenementen, demonstraties en optredens verzorgd. Tijdens het evenement kreeg het verenigingsleven de kans zich te promoten, maar het was ook een open dag van de gemeentelijke diensten als Politie, Brandweer en Combiwerk. In 2010 komt het evenement terug onder de naam Delfiade.^[7]
- Het cabaretfestival *Cameretten*, sinds 1967 en genoemd naar het pleintje, is in 1988 verplaatst naar Rotterdam. In OJV de Koornbeurs, de voormalige thuishaven van het festival, vinden sinds 1995 wel weer de selectierondes van de *Cameretten* plaats.

7.6 Popbands

- *After Tea*
- *Alquin*
- *Tee Set*
- *The Mo*
- *Mala Vita*

8 Economie

De Delftse economie wordt in termen van werkgelegenheid gekenmerkt door innovatieve (tech)bedrijven, kennisinstellingen, freelancers en zorg. Van de 43.017 banen zijn er 16.392 in de kennisintensieve sector (38,1%), 7.801 in de zorg (18,1%) en 7.593 in het onderwijs (17,5%).^[8] Veel van de kennisintensieve bedrijvigheid is een spin-off van de aanwezigheid van de TU Delft. Deze wordt tegenwoordig tevens zichtbaar in tech-incubator YesDelft en werkt daarnaast als een magneet voor andere reeds bestaande bedrijven.

Daarnaast stromen er elk jaar circa 5.000 nieuwe TU studenten de stad in en circa 800 HBO-studenten. Deze dynamiek gecombineerd met het historische centrum maakt de economie van een Delft tot een smeltkroes voor nieuwe ideeën.^[9] Vanwege het historische centrum vormt toerisme tevens een belangrijk onderdeel van de economie. Jaarlijks komen er ca 1 miljoen toeristen naar de stad en ca 5,5% van de werkgelegenheid bevindt zich in de hospitality-sector^[10].

Grootste/belangrijkste werkgevers van Delft naar sector, werkgelegenheid en impact^{[11][12]}:

- ICT: Exact (ca 300 banen in Delft)^[13], Topdesk (400 medewerkers^[14]), OGD (800 banen)^[15], Fox-IT (150 banen)^[16], Plaxis (60 medewerkers)^[17], Hinttech (100 medewerkers)^[18] en niche-spelers Sping, West en Auxilium
- Hightech: DSM (1400 banen)^[19], Prysmian (300 banen), 3M (ca 200 banen)^[20], Mapper (ca 250 banen)^[21], Octatube (ca 80 banen)^[22], Kipp en Zonen (50 medewerkers)^[23], Festo (135 medewerkers)^[24] en Senz
- Offshore: Ampelmann (300 banen), Allseas (400 banen)
- Kennisinstellingen: TU Delft(4652 fte)^[25], TNO, Deltares(745 fte)^[26], NEN(269 medewerkers)^[27], NMI,
- Zorg: Reinier de Graaf (2638 medewerkers)^[28], Pieter van Foreest (3400 medewerkers, 2400 vrijwilligers)^[29], Ipse de Bruggen (5500 medewerkers, 3300 fte)^[30], en de Protonenkliniek die in 2015 en 2016 wordt gerealiseerd
- Retail: Ikea Concept Center (550 medewerkers)^[31], Makro (ca 350 medewerkers) en de vestiging van Hanos die in 2015 wordt gerealiseerd
- Overheid: gemeente Delft (895 medewerkers)^[32], Hoogheemraadschap van Delfland (493 medewerkers)^[33]

In Delft zijn 28 zakelijke netwerken actief, zowel georganiseerd naar vakgebied/sector, type bedrijf/organisatie

als gebied. Daarnaast bestaat er een Ondernemersfonds waar ondernemersverenigingen uit diverse gebieden van de stad trekkingsrechten in hebben. Hiermee worden projecten gerealiseerd die de economie in een bepaald gebied stimuleren. Een klein percentage (5%) is gealloceerd voor stadsbrede projecten.

9 Winkelen

- Koopavond op vrijdag.
- Winkelcentra in Delft
- Koopzondag; officieel op elke eerste zondag van de maand; in de praktijk inmiddels echter elke zondag (centrum).

Op het Marktplaatsplein is op donderdag een warenmarkt en op de Brabantse Turfmarkt een bloemenmarkt van 09.00 - 17.00 uur. Op zaterdag is er markt op de Brabantse Turfmarkt en de Burgwal.

10 Media

De voormalige Delftsche Courant was onderdeel van de Haagsche Courant en is na een fusie met het Algemeen Dagblad in 2005 opgegaan in AD Haagsche Courant. De editie van die krant, die afhankelijk van het abonnement 's ochtends of 's middags in Delft wordt verspreid, bevat dagelijks enkele kolommen met Delfts nieuws.

Delft kent verschillende gratis kranten. De Delftse Post wordt een keer per week bezorgd. Delft op Zondag wordt elke zondag rondgebracht. In het verleden werden ook nog wekelijks de Postiljon, de Posthoorn en 'Delft op Donderdag' uitgebracht.

11 Onderwijs

De drie belangrijkste scholen voor het voortgezet onderwijs in Delft zijn het Stanislascollege, het Christelijk Lyceum Delft en het Grotius College.

Er is een aantal instellingen voor hoger onderwijs gevestigd in Delft. De Technische Universiteit Delft behoort tot de bekendste universiteiten van Nederland. De Hogeschool Inholland en de Haagse Hogeschool bieden een aantal opleidingen aan in hun vestigingen die gelegen zijn op de campus van de Technische Universiteit Delft. Het Institute for Water Education, UNESCO-IHE is gevestigd aan de Westvest.

12 Politiek

Het College van B&W van Delft bestaat uit een coalitie van D66, PvdA, GroenLinks, VVD en STIP.

De burgemeester van Delft is Bas Verkerk (VVD).

De wethouders van Delft in de zittingsperiode 2014-2018 zijn:

- Stephan Brandligt (GroenLinks), wethouder werk, duurzame ontwikkeling en beheer van de stad.
- Ferrie Förster (STIP), wethouder economie, cultuur en ruimtelijke ordening.
- Lennart Harpe (VVD), wethouder verkeer en vervoer, grondzaken en vastgoed en Spoorzone.
- Aletta Hekker (D66), wethouder financiën, jeugdzorg, onderwijs en dienstverlening.
- Raimond de Prez (PvdA), Zorg en Wijken, 2e loco-burgemeester

De verdeling van de zetels in de gemeenteraad is als volgt:

13 Verkeer en vervoer

Het oude Station in Delft

De stad ligt ingeklemd tussen de A4 in het westen en noorden, de A13 aan de oostzijde, en de N470 aan de zuidzijde.

Er zijn twee treinstations, station Delft en station Delft-Zuid. Het spoorwegviaduct nabij het eerstgenoemde station, in het centrum, is vervangen door een spoortunnel. Er is tussen eind 2009 en begin 2015 aan de spoortunnel gewerkt. De treinen gingen vanaf eind februari 2015 ondergronds rijden en aansluitend begint de sloop van het spoorviaduct. (Zie spoorzone Delft)

Trams van de HTM rijden twee routes in Delft: lijn 1 rijdt tussen Delft-Tanthof en Den Haag/Scheveningen; lijn 19

rijdt tussen Delft-Noord en Leidschendam via Den Haag-Leidschenveen en -Ypenburg. Door een noodzakelijk gebleken restauratie van de Sebastiaansbrug heeft de aanleg van het geplande tracé van lijn 19 naar de campus van de Technische Universiteit Delft ernstige vertraging opgelopen.

Over water is Delft te bereiken via het kanaal de Delftsche Schie. Er zijn acht bruggen om het kanaal over te steken. De Kolenhaven in het noorden van Delft wordt door DSM gebruikt. Langs de Schieoevers wordt jaarlijks ongeveer 1 miljoen m³ zand overgeslagen op vrachtschepen.

Op 6 januari 2007 begon in Delft een proef waarbij op zaterdagen tussen 11.00 en 18.00 uur gratis gebruikgevoerd kan worden van bussen en trams. De proef duurde een jaar. Het doel om meer bezoekers in de binnenstad te krijgen en daarmee de economie van de binnenstad te versterken werd niet gehaald.

14 Bekende Delftenaren

15 Stedenbanden en partnersteden

Delft heeft stedenbanden met:

- Estelí
- Kingston-upon-Thames
- Tshwane in Zuid-Afrika, voorheen Mamelodi, Pretoria

Delft heeft een relatie met de volgende partnersteden:

- Aarau
- Adapazari
- Freiberg
- Kefar Sava
- Jingdezhen

16 Aangrenzende gemeenten

17 Externe link

- Stad Delft

52° 1' NB, 4° 21' OL

18 Tekst-en beeldbronnen, medewerkers, en licenties

18.1 Tekst

- Delft Bron:** <https://nl.wikipedia.org/wiki/Delft?oldid=45268441> *Bijdragers:* Andre Engels, Patrick, Fransvannes, Ellywa, Bart van der Pligt, Mtcv, Romaine, Fruggo, Cicero~nlwiki, LennartBolks, Kliek, FalcongJ, Kristof vt, Jan Arkesteijn, Muijz, Puckly, Serassot, Advance, Robot, GerardM, Pantalone, Bokkie, RobotE, Johan Lont, Bob.v.R, Siebrand, Danielm~nlwiki, Chris, MartinD, Hjvannes, Michiel1972, Quistnix, Rhdv~nlwiki, Gertjan R., Sietske, Dinx, Robotje, Rub1615, Jomba, RobotMichiel1972, Mdd, Itsme, Lexw, Sonuwe, T. Ticheelaar, MastaBaba, Pjetter, Demophon, Dhagenaar, Wonne, Mystro82, Fnorp, Gpvos, Oliphant, Dolfy, RobotQuistnix, Waldorf, Arvey, LimoWreck, DePiep, Maarten Hagi, Wikix-oud, T Houdijk, Abnormaal, Joost, Dryke, MADe, Edoderoo, Gpvosbot, Ed Stevenhagen, Robotpjetter, Algont, Johjak, RoboRex, UcuchaBot, BotEmpoor, Peter b, Willemo, MoriBot, Tuvic, Jeroenbot, Cunic, RonaldB, WebBot, Aleichem, Debot, Dolledre, Onderwijsgek, TuvicBot, YurikBot, Maarten1963, Ralluph, Troefkaart, Vdeegroo, Sieger, Itsramon, Migdejong, CiceRobot~nlwiki, René Torenstra, JürgenMoorlag, The Banner, Alankomaat, Maniago, Kleuske, Eriksw, Ninane, Fr33ke, Niels, Hans Erren, BrightSide, Pepijntje, .marc., Thomas-, Waldo79, Sonty567, Erwin, C mon, LeeGer, Hanshelmonds, Clausule, Mmarijnissen, Hans B., G.Lanting, Lindeke, Roelzzz, Ivory, BassJobsen, Maurits90, Mexicano, Simeon, BaukeHusken, Pianuus, E Giezen, EdBever, Mikey, Bkluivingh, Mech, Jvherlum, Tony99, SieBot, Bouwe Brouwer, Thijs!bot, Araf, Edwinb, Erwin85Bot, Erik Baas, Tukka, RoboServien, Thor NL, Obarskyr Bot, HagenaarsDotNu, Escarbot, ChristiaanPR, Erik1980, Babette~nlwiki, Magere Hein, Davin, Robert 1990, Paul B, Jahoe, Cvanderpoll, Hanhil, WillemdeGelder, Basvb, ReWinD, ArnaudH, Ekkio1, Johan N, MoiraMoira, BotteHarry, Commons-Delinker, Gerard Boeters, Hendrik F K, Multichill, Sbj, WouterH, Look Sharp!, VanBuren, Timster, VincZ, Antipedos, Remkoow, Drs F.F.F. Koelstier, Rudolphous, Skuipers, GeoNL, Kweniston, TXiKiBoT, Lymantria, Hasp, BertS, Afhaalchinees, Japiot, JacobH, Le Fou, GijsvdL, Wikifrits, OBS~nlwiki, Arch (hernoemd), AlleborgoBot, Notum-sit, Mar(c), Gerakibot, Vysotsky, Koektrommel, Mvangeest, Louperibot, Kninnug, Henkvwvanasten, Kees Hoftijzer, Teugen, Miashe, Vinvlugt, Zorrobot, Jvrins, Helanhuaren, GrouchoBot, Dennislutz, ArjanH, Aad Baljeu, Freechild~nlwiki, Zonnetjes, Iamthestig, Rockandroel, Janwillemvanaalst, MwplnBot, Thatcher (SUL usurped), Cyn, SterkeBak, Moker B, Toth, JoDu, AbiBot, Druifkes, MelancholieBot, Robslippens, JRB, Mimihitam, Dqfn13, Glatissant, Luckas-bot, MrBlueSky, Alectra, Japiobot, Galoubet, Kees37, Edoderoobot, MauritsBot, ArthurBot, Apoo, RudolphousBot, Wakker, WStuiv, Marij-kemeu, ThomasFranciscus, Kippenvlees1, Xqbot, Penninx, Saschaporsche, V. Klinge, Pompidombot, Phasker, Smile4ever, RomaineBot, Raast, Wiki13, MrBlueBot, JWZG, Thijsleeuw, FreakyBot, TBloemink, [?][?], JurriaanH, ErikvanB, ReinaartBot, Jc kortekaas apotheker, HarryPetersen, TjBot, MexicanoBot, Salix2, Mschoonus, EmausBot, M48b, ZéroBot, Marit91, Chemeng062, VR-Land, Kuda, 1Veertje, FeyBart, JackieBot, Chielbuseyne, Martandstar, ChuispastonBot, Lotje, ChrisN, Antoine.01, Para22~nlwiki, Lt300, Sikjes, MerlIwBot, Sjaan123, Shalala~nlwiki, Nico Mes, Fredvd, Gessi, Jean-Pierre Remy, Friezer, AvocatoBot, HiW-Bot, Malinka1, Stef1999, Grmb176, Moussaboy100, BoelieWKP, Ikkenickdanniet, Sandick, SeppieD, Tobiasdeelstra, Dexbot, Natuur12, Kippenbot1, Sdk16420, Legobot, MJF68, Aggie2, Ninobrownn, Smokingg, Monkaap, Atsje, DeFlits, 18november1939, Kehpp, Limestone, Hteeuwen, Wikiwerner, Grasm, JonathanSeagull54, Wiki-bijdrage en Anoniem: 187

18.2 Beelden

- Bestand:Bevolkingspiramide_2008_-_CBS_gemeentecode_0503.svg** *Bron:* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f7/Bevolkingspiramide_2008_-_CBS_gemeentecode_0503.svg *Licentie:* Public domain *Bijdragers:* own work using CBS data *Oorspronkelijke artiest:* Michiel1972
- Bestand:Brosen_windrose_nl.svg** *Bron:* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/d6/Brosen_windrose_nl.svg *Licentie:* CC BY-SA 3.0 *Bijdragers:* Image:Brosen windrose.svg *Oorspronkelijke artiest:* GeertW
- Bestand:Commons-logo.svg** *Bron:* <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/4a/Commons-logo.svg> *Licentie:* Public domain *Bijdragers:* This version created by Pumbaa, using a proper partial circle and SVG geometry features. (Former versions used to be slightly warped.) *Oorspronkelijke artiest:* SVG version was created by User:Grunt and cleaned up by 3247, based on the earlier PNG version, created by Reidab.
- Bestand:Delft.svg** *Bron:* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/89/Coat_of_arms_of_Delft.svg *Licentie:* Public domain *Bijdragers:* Hoge Raad van Adel *Oorspronkelijke artiest:* SVG by User:Arch
- Bestand:Delft (13).JPG** *Bron:* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/17/Delft_%2813%29.JPG *Licentie:* CC-BY-SA-3.0 *Bijdragers:* Photo taken by Remi Jouan *Oorspronkelijke artiest:* Remi Jouan
- Bestand:Delft - Delfi Batavorum vernacule Delft (1649).jpg** *Bron:* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/cf/Delft_-_Delfi_Batavorum_vernacule_Delft_%281649%29.jpg *Licentie:* Public domain *Bijdragers:* Atlas van Loon *Oorspronkelijke artiest:* Onbekend
- Bestand:Delft_20050518_7652_detail.jpg** *Bron:* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/0d/Delft_20050518_7652_detail.jpg *Licentie:* CC-BY-SA-3.0 *Bijdragers:* Originally from nl.wikipedia; description page is/was here. Cropped by Michiel1972, detail center of Delft *Oorspronkelijke artiest:* Debot op de Nederlandstalige Wikipedia
- Bestand:Delft_Station.jpg** *Bron:* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/44/Delft_Station.jpg *Licentie:* CC-BY-SA-3.0 *Bijdragers:* ? *Oorspronkelijke artiest:* ?
- Bestand:Delft_Voldersgracht.jpg** *Bron:* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/05/Delft_Voldersgracht.jpg *Licentie:* CC-BY-SA-3.0 *Bijdragers:* Eigen werk (own photography) *Oorspronkelijke artiest:* nl:Gebruiker:Ellywa
- Bestand:Delft zuid holland.jpg** *Bron:* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/17/Delft_zuid_holland.jpg *Licentie:* CC BY-SA 3.0 *Bijdragers:* Eigen werk *Oorspronkelijke artiest:* Mimihitam
- Bestand:Disambig-dark.svg** *Bron:* <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/ea/Disambig-dark.svg> *Licentie:* CC-BY-SA-3.0 *Bijdragers:* Original Commons upload as Logo Begriffsklärung.png by Baumst on 2005-02-15 *Oorspronkelijke artiest:* Stephan Baum
- Bestand:Flag_Zuid-Holland.svg** *Bron:* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/63/Flag_Zuid-Holland.svg *Licentie:* Public domain *Bijdragers:* Eigen werk *Oorspronkelijke artiest:* Dit werk vrijgegeven in het **publieke domein** door de auteur, **GeeKaa**. Dit is wereldwijd van toepassing.

In sommige landen is dit wettelijk niet mogelijk; in die gevallen geldt:

GeeKaa staat iedereen toe dit werk voor enig welk doel te gebruiken, zonder enige voorwaarden, tenzij zulke voorwaarden door de wet worden voorgeschreven.

- **Bestand:Flag_of_Delft.svg** *Bron:* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/9c/Flag_of_Delft.svg *Licentie:* Public domain *Bijdragers:* SVG own work. *Oorspronkelijke artiest:* Original by User:Quistnix.
- **Bestand:Flag_of_the_Netherlands.svg** *Bron:* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/20/Flag_of_the_Netherlands.svg *Licentie:* Public domain *Bijdragers:* Eigen werk *Oorspronkelijke artiest:* Zscout370
- **Bestand:Gem-Delft-OpenTopo.jpg** *Bron:* <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/db/Gem-Delft-OpenTopo.jpg> *Licentie:* CC BY-SA 4.0 *Bijdragers:* Eigen werk *Oorspronkelijke artiest:* Janwillemvanaalst
- **Bestand:Hofje_van_Pauw_binnen.jpg** *Bron:* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/96/Hofje_van_Pauw_binnen.jpg *Licentie:* CC-BY-SA-3.0 *Bijdragers:* Eigen werk *Oorspronkelijke artiest:* Michiel1972
- **Bestand:Internet-web-browser.svg** *Bron:* <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/74/Internet-web-browser.svg> *Licentie:* Public domain *Bijdragers:* The Tango! Desktop Project *Oorspronkelijke artiest:* The people from the Tango! project
- **Bestand:Legermuseum_delft.jpg** *Bron:* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/a8/Legermuseum_delft.jpg *Licentie:* CC-BY-SA-3.0 *Bijdragers:* Eigen werk *Oorspronkelijke artiest:* M.Minderhoud
- **Bestand:Map_-_NL_-_Inhabitants_2007_-_Delft.PNG** *Bron:* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/40/Map_-_NL_-_Inhabitants_2007_-_Delft.PNG *Licentie:* Public domain *Bijdragers:* self-made, from esri, bron data CBS *Oorspronkelijke artiest:* Michiel1972
- **Bestand:Map_-_NL_-_Municipality_code_0503_(2009).svg** *Bron:* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c8/Map_-_NL_-_Municipality_code_0503_%282009%29.svg *Licentie:* CC BY-SA 3.0 *Bijdragers:* own work , using CBS data *Oorspronkelijke artiest:* Michiel1972 (talk) 22:50, 24 January 2009 (UTC)
- **Bestand:Nieuwe_kerk_20040311.jpg** *Bron:* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/71/Nieuwe_kerk_20040311.jpg *Licentie:* Public domain *Bijdragers:* ? *Oorspronkelijke artiest:* ?
- **Bestand:Nl-Delft-article.ogg** *Bron:* <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/03/Nl-Delft-article.ogg> *Licentie:* CC BY-SA 3.0 *Bijdragers:*
- Afgeleid van Delft *Oorspronkelijke artiest:* **Spreker:** VR-Land
Auteurs van het artikel
- **Bestand:Nuvola_single_chevron_right.svg** *Bron:* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/ee/1rightarrow_blue.svg *Licentie:* LGPL *Bijdragers:* 1rightarrow.png: *Oorspronkelijke artiest:* en:David Vignoni, User:Stannered
- **Bestand:Oostpoort_Delft.jpg** *Bron:* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b0/Oostpoort_Delft.jpg *Licentie:* CC-BY-SA-3.0 *Bijdragers:* Eigen werk *Oorspronkelijke artiest:* M.Minderhoud
- **Bestand:Oude_jan_sneeuw.jpg** *Bron:* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/bd/Oude_jan_sneeuw.jpg *Licentie:* CC-BY-SA-3.0 *Bijdragers:* Eigen werk *Oorspronkelijke artiest:* Arvey
- **Bestand:Plattegrond_van_Delft_na_de_stadsbrand_van_1536.jpg** *Bron:* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/fb/Plattegrond_van_Delft_na_de_stadsbrand_van_1536.jpg *Licentie:* Public domain *Bijdragers:*
Website Webpage
Oorspronkelijke artiest: anoniem
- **Bestand:Portal_icon.svg** *Bron:* <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c9/Portal.svg> *Licentie:* CC BY 2.5 *Bijdragers:*
 - Portal.svg*Oorspronkelijke artiest:* Portal.svg: Pepetps
- **Bestand:Taptoe_(1964).jpg** *Bron:* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/ab/Taptoe_%281964%29.jpg *Licentie:* CC BY-SA 3.0 *Bijdragers:* Nationaal Archief *Oorspronkelijke artiest:* Harry Pot / Anefo
- **Bestand:Vervaardingen_van_Delfts_Blauw_antiekbeurs_in_het_Prinsenhof_Weeknummer_76-44_-_Open_Beelden_-_79929.ogv** *Bron:* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/42/Vervaardingen_van_Delfts_Blauw%2C_antiekbeurs_in_het_Prinsenhof_Weeknummer%2C_76-44_-_Open_Beelden_-_79929.ogv *Licentie:* CC BY-SA 3.0 nl *Bijdragers:* 33698 at Open Beelden *Oorspronkelijke artiest:* Polygoon-Profilti (producent) / Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid (beheerder)
- **Bestand:Westerpop2007.jpg** *Bron:* <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/d4/Westerpop2007.jpg> *Licentie:* CC BY-SA 3.0 *Bijdragers:* Eigen werk *Oorspronkelijke artiest:* Michiel1972
- **Bestand:Wikivoyage-Logo-v3-icon.svg** *Bron:* <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/dd/Wikivoyage-Logo-v3-icon.svg> *Licentie:* CC BY-SA 3.0 *Bijdragers:* Eigen werk *Oorspronkelijke artiest:* AleXXw
- **Bestand:Wiktfavicon_en.svg** *Bron:* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c3/Wiktfavicon_en.svg *Licentie:* CC BY-SA 3.0 *Bijdragers:* ? *Oorspronkelijke artiest:* ?

18.3 Content license

- Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0